

Afdelingsblad Gooiland, 2017 nr. 4 23 december

Inhoudsopgave

Van de bestuurstafel

Evenementen

Verslagen bijeenkomst 15 nov. 2017

Afdelingsledenvergadering

Verslag Lezing door Jan Schipper: Genealogie in het Gooi-Koptienden

Bijeenkomst 20 jan 2018

**10-Min Praatje, "Er is meer dan een rijtje namen – deel 2",
door Piet Schaddelee**

Lezing door Mw Els Leijs: "DNA wijst de weg"

Zoekopdrachten op internet verfijnen

Tips en Truuks

Genealogie in het Gooi

Ledenbestand

Colofon

Van de bestuurstafel

Het bestuur van de NGV Afdeling Gooiland wenst u heel gelukkige feestdagen en een gezond en voorspoedig 2018

Dit is de tijd bij uitstek om terug én vooruit te kijken. De laatste maanden waren voor de NGV zeer arbeidsintensief. Denk maar aan de inrichting van het Verenigingscentrum, pardon: Informatiecentrum, en de verhuizing van Weesp naar Bunnik. Het opzetten en inrichten van de nieuwe website was ook een majeure operatie, waar velen hard aan gewerkt hebben, en nog steeds moet er veel werk gedaan worden om alles overzichtelijk en hopelijk intuïtief bij elkaar te zetten. Voor de afdeling Gooiland heeft vooral Lex van der Linden zich hiervoor zeer ingespannen. Bij dat opzetten van de nieuwe site moesten we weer opnieuw nadenken over wat we eigenlijk willen communiceren en welke uitstraling hoort daar bij. Lex heeft zich als Webredacteur (de nieuwe naam voor webmaster) zeer ingezet en bovendien bereid verklaard ons in de toekomst te helpen. Lex: Heel hartelijk dank!

Misschien is het je opgevallen dat de opmaak van dit stuk en de naamgeving afwijken van ons eerdere communicatiemiddel de "Nieuwsbrief". Om meer in lijn te blijven met de gebruiken bij andere afdelingen zijn we teruggekeerd naar "Afdelingsblad". Het heet nu dus "Gooise Sporen", geïnspireerd op ons vroegere blad "Oude Sporen". We hopen dat dit de herken- en leesbaarheid ten goede komt. In tegenstelling tot andere afdelingen produceren we geen papieren blad, maar alleen de digitale versie; het ontbreekt ons domweg aan voldoende mankracht om ook zo'n papieren blad te verzorgen. Uiteraard zijn we altijd op zoek naar genealogische kopij en we hebben altijd ruimte voor je bijdrage. Je kan je persoonlijke genealogische vondsten of ervaringen bij ons kwijt. Ja zelfs delen van stambomen met personen uit het Gooi zijn zeer welkom. Deze laatste gegevens kunnen we dan mogelijk ook opnemen in uitgebreidere verzamelingen, op 't ogenblik Gooise Geslachten op Geneanet.

En nu op weg naar de Kerst(geschenken). Dit doet me denken aan een bekende uitspraak van de Amerikaanse geschiedkundige Mary Alice Earl-Morse (27 april 1851 – 16 februari 1911):

"The clock is running. Make the most of today. Time waits for no man.

Yesterday is history. Tomorrow is a mystery. Today is a gift. That's why it is called the present."

(De klok loopt. Maak het beste van vandaag. De tijd wacht op niemand.

Gisteren is geschiedenis. Morgen is een mysterie. Vandaag is een gift. Daarom wordt het present genoemd)

In Memoriam Frans de Gooijer

Met leedwezen hebben we kennis genomen van het overlijden op 22 juni j.l. van de bekende genealoog Frans de Gooijer, geboren 25 april 1933. Hij heeft zich vele jaren intensief met de geschiedenis van de erfgooiers bezig gehouden en velen hebben dankbaar gebruik gemaakt van zijn uiterst informatieve websites, bijv.

[Geschiedenis van Gooiland](#) en [Geneanet de Gooijer](#).

Samen met wijlen Bert de Beer (zie ook Gooise Geslachten CD) en P.W. de Lange heeft hij veel werk verricht bijvoorbeeld aan de Koptienden. Natuurlijk verrichtte hij veel onderzoek naar zijn familie de Gooijer uit Blaricum en naar de Blaricumse erfgooierslijst en kadastrale gegevens. Wellicht is er voor ons nog de schone taak de verschillende erfgooierslijsten in een makkelijk doorzoekbare database op te nemen.

Vele jaren (1993 tot 2015) was Frans bestuurslid van Stichting Stad en Lande van Gooiland en begiftigd met de Emil Ludenpenning (2014).

Frans de Gooijer / © 2014 Koos Breukel

Evenementen in 2018

Zat. 20 jan. 13:00 u Nieuwjaarsdrankje,
10 min Praatje Piet Schaddelee: "Er is meer dan een rijtje namen, deel 2"

Lezing door Mw Els Leijs: "DNA wijst de weg"

Woe. 11 apr. 20:00 u Alg LedenVergadering, en Lezing door Denis Verhoef: "Bronnen vóór 1700"

Woe. 5 sep. 20:00 u 10-min Praatje en Lezing

Woe. 15 nov. 20:00 u Alg LedenVergadering, en Lezing

Het is te verwachten dat er ruime belangstelling zal bestaan voor de bijeenkomst van afdeling Amsterdam op **Zat. 24 feb.** over DNA. Voor meer informatie zie [Klik Hier voor DNA bijeenkomst](#).

Verslagen bijeenkomst 15 nov. 2017

De bijeenkomst was een groot succes met een bovengemiddeld aantal bezoeker (25). Dit hing natuurlijk samen met de boeiende lezing van Jan Schipper.

Afdelingsledenvergadering

Om op de presentatie van Jan vooral niet in te hoeven korten, werd de vergadering in record tempo doorlopen. De concept notulen van 15 november 2017 zijn in te zien op onze website ([Klik Hier](#)). In vogelvlucht zijn de belangrijkste zaken die de revue passeerden:

- ongewijzigde acceptatie van notulen van 12 april;
- de problematiek van daling van het ledental waar de NGV en dus ook de afdeling Gooiland mee te maken heeft en aanleiding is tot herbezinning;
- Rob Tausk werd herbenoemd als bestuurslid met functie secretaris;
- Hein van der Gun en Maarten van Mourik werden gekozen als respectievelijk afgevaardigde naar de NGV en diens plaatsvervanger.

Verslag Lezing door Jan Schipper: Genealogie in het Gooi-Koptienden

De lezing van Jan was buitengewoon boeiend en zijn onderwerp echt belangrijk voor genealogisch onderzoek in het Gooi in de periode na 1502. Veel van zijn resultaten, met name betreffende de inwoners van Huizen en Blaricum, zijn toegankelijk via zijn website <http://www.genealogie-huizen.nl/> die ook via onze website te benaderen is.

De speelsheid waarmee Jan omgaat met de omrekeningen van eenheden als morgen, schepel, mud, spint en kop verradt zijn bèta-achtergrond. Maar niet getreurd: Jan heeft veel details van zijn methodiek met voorbeelden toegelicht in zijn lees- en oefenstof "Handreiking voor het genealogisch gebruik van de Koptienden van Gooiland". [KLIK HIER](#)

Voor de genealogie in het Gooi vormen de Koptienden-Gaarderboeken een unieke schriftelijke informatiebron die teruggaat tot 1502. De Tieden-heffing zelf is van veel oudere datum en dateert mogelijk al van midden 10^e eeuw als *Graaf Wichmant van Hamalant* te *Hoog-Elten* het jufferenstift sticht voor zijn dochter *Lutgardis* (eerste abdis) en aan dit klooster al zijn leengoederen schenkt, waaronder *Nardinclant*. In 1280 verkreeg de Hollandse graaf Floris V, na hevige strijd tussen de graaf, de abdis, de bisschop van Utrecht en de heer van Amstel, de eeuwige erfpacht van

Nardinclant; zowel de lands- als de meeste grondheerlijke rechten. Een uitzondering hierop vormden de *Tienden van de gezaaide gewassen*. Deze waren van kerkelijke oorsprong en niet overdraagbaar aan wereldlijke heren; dus bleef de koptiende aan *Elten*. Het innen van de koptienden in Goiland werd door de abdisen in leen uitgegeven aan een leenman. Vanaf 1339 hielden de *Nyenrodes* het tiendleen. Nog vele leenmannen volgden (dr. A.C.J. De Vrankrijker).

De Tiende was een heffing:

- op gezaaide gewassen (rogge, gerst),
- bestaande uit een bepaalde hoeveelheid rogge of gerst per oppervlakte-eenheid teelland,
- die werd berekend in *kop* (inhoudsmaat); vandaar de naam *Koptienden*.
- waarvan het eens berekende te heffen aantal koppen voor een bepaald stuk teelland door de eeuwen heen niet veranderde (*ingrediënt 1*).

De gehanteerde eenheden *kop*, *spint* en *schepel* waren zowel land- als inhoudsmaten:

- één schepel graan was van oudsher die hoeveelheid koren waarmee men één schepel grond kon bezaaien; de opbrengst was uiteraard verschillend.

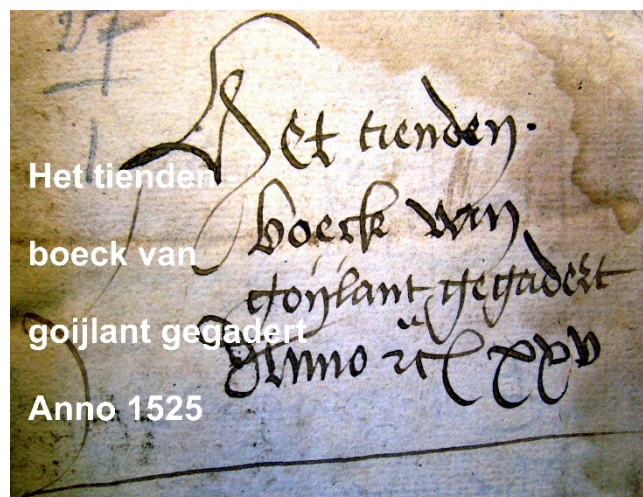
De oppervlakterelatie is: 1 morgen = 5 schepel = 20 spint = 160 kop = 800 roe = 9765 m²

De inhoudsrelatie is: 1 mud = 4 schepel = 16 spint = 128 kop

1 schepel = 4 spint = 32 kop

1 spint = 8 kop

De Tienden werden jaarlijks per stad (Naarden) of dorp gegaderd en **met de naam van de Tiendplichtige en verschuldigde Tiende genoteerd in het Tienden- of Gaarderboek** (*ingrediënt 2*). In het Noord Hollands Archief bevinden zich thans 236 Gaarderboeken lopende van 1502 tot en met 1835.

Tienden werden betaald:

1. over teelland dat:
 - eigendom was van een persoon (lokale boer, buitenstaander) of instelling (kerk),
 - **werd verworven bij vererving** (*ingrediënt 3*) of vervreemding, en
 - dus niet behoorde tot de gemene gronden van de erfgooiers,
2. door de gebruiker van het land (eigenaar of pachter).

Het is en blijft verbazingwekkend dat:

- zonder een grondregistratie systeem zoals het Kadaster,
- met een sterk versnipperd grondoppervlak; d.w.z. klein verkavelingspatroon met veel percelen,
- de aan een perceel grond gekoppelde koptienden, door de eeuwen heen niet veranderden,
- bij (erf)verdeling van grond, de Tiende naar evenredigheid verdeeld werd (*ingrediënt 4*),
- bij het rekenen en werken met koptienden, het lijkt alsof je werkt met een equivalent voor grondoppervlakten.

Bovengenoemde 4 *ingrediënten* samen maken de Koptienden tot een waardevol genealogisch hulpmiddel. De verdeling van grond van bijv. een erflater op nabestaanden komt één op één tot uiting in de overdracht van de daaraan gekoppelde Tienden.

Een eenvoudig illustratief voorbeeld staat in het Huizer Tiendenboek van 1729 op Folio 25:

gijsbert tijme Jacobsz

6 Spt 7 kop 2 \checkmark * f 1:10:8

1730 dese gehele post te verdelen op

Tijmen gijsberds fol. 26: 27 kop $\frac{3}{4}$ kop

Hendrik gijsberds fol. 27: 27 kop $\frac{3}{4}$ kop

* 6 Spt 7 kop $\frac{2}{4}$ = 6 x 8 kop + 7 kop + $\frac{2}{4}$ kop =
55 $\frac{1}{2}$ kop (1 Spint = 8 kop)

Huizen Koptienden-1729 Folio-25

Gijsbert Tijme Jacobsz
6 Spt 7 kop 2 viertel kop / 1:10:8
1730 dese geldde post
te verdelen op
Tijmen gijsberds fol. 26: 27 $\frac{3}{4}$ kop
Hend. gijsberds fol. 27: 27 $\frac{3}{4}$ kop

Dit, ook testamentair vastgelegde, voorbeeld kan gelezen worden als: de gehele Tienden-post van weduwnaar Gijsbert Tijme Jacobs, groot 6 Spint 7 kop 2 viertel kop (55 $\frac{1}{2}$ kop *), wordt in twee 'egale porties' van elk 27 $\frac{3}{4}$ kop verdeeld op Tijmen Gijsberds (Folio 26) en Hendrik Gijsberds (Folio 22), zijn twee zonen als enige nog in leven zijnde eigen kinderen; SSAN-ONA-3731A029; 28-01-1729. De te betalen Tiende staat genoteerd in 'Spint en kop' én in geld: f 1:10:8.

Vanaf ca. 1538 kon, naast betaling in natura, ook worden betaald in geld. Daarvoor werden jaarlijks de 'zettingen' bepaald: een factor voor omrekening van 'kop' naar geld op basis van de graanprijs.

Naast bovengemelde onderwerpen zijn tevens aan de orde gekomen:

- een toelichting op de rekennotatie en het 'lezen' van Tienden door de eeuwen heen,
- het opstellen van een persoonsgebonden Tienden-registratie inclusief overboekingen vanaf de eerste (*hij is nieuw in dat boek*) tot en met de laatste datum (*hij is uit dat boek*) van naamsvermelding in een Tiende-boek,
- het herkennen van overboekingspatronen bij o.a.:
 - ✓ aangaan huwelijk: vaak inbreng koptienden beider ouders; koptienden op naam van man,
 - ✓ weduwe na overlijden 1e man: koptienden blijven op naam man; na ca. 1775 met toevoeging *Weduwe*,
 - ✓ hertrouwen weduwe: koptienden op naam van 2e man,
 - ✓ (erf)deling op kinderen van resp. 1e of 2e man: de bij de huwelijken ingebrachte koptienden gaan naar ieders eigen kinderen (de warme kant),
- versturende factoren zoals oversterfte en economische malaise als gevolg van besmettelijke ziekten en oorlogshandelingen,

[JS]

In de geanimeerde discussie werd onder meer ingegaan op de soms onmisbare waarde van het combineren van Koptienden gegevens met informatie uit notariële akten. Het blijft jammer dat de precieze locatie van de stukken grond niet af te leiden zijn uit de Koptienden bronnen.

Bijeenkomst 20 jan 2018

10-Min Praatje, "Er is meer dan een rijtje namen – deel 2", door Piet Schaddelee

Deze keer naar aanleiding van de naam MARTHERUS – een Armeense naam uit Nederlands-Oost-Indië.

Lezing door Mw Els Leijs: "DNA wijst de weg"

Een zgn. "brick wall" in uw stamboomonderzoek? Een geëmigreerde tak van de familie waarvan nooit meer iets is vernomen? Een onbekende vader en grootvader, waardoor er meer witte vlekken in de kwartierstaat zitten dan prettig is?

Laat dan de oudste familieleden een autosomaal DNA test doen, om hun profiel vast te leggen en daarmee te gaan zoeken. In tegenstelling tot een Y test, die alleen betrekking heeft op voorouders in de mannelijke lijn, geeft deze test informatie over het grootste deel van al je voorouders tot 5 à 6 generaties terug.

Els Leijs, familiedetective en DNA deskundige, gebruikt dit soort testen om directe biologische familie te vinden voor haar cliënten, meestal vaders, maar ook grootvaders. Zo is zij ook op zoek naar verschillende Engelse, Canadese en Amerikaanse bevrijders.

Zij laat ons zien hoe je familieleden kunt vinden, ook als die zelf geen DNA test hebben gedaan. Zij legt uit wat de verschillen zijn tussen de grootste aanbieders op deze markt: Ancestry, 23andMe, FamilytreeDNA en MyHeritage. Maar ook waarschuwt ze ons: misschien komen er wel zaken aan het licht die je niet had willen weten!?

Zoekopdrachten op internet verfijnen

U bent druk zoekende op internet naar die familieleden, die nog in uw stamboom ontbreken. De zoekfunctie van Google is daarbij een heel handig hulpmiddel. Maar vaak krijgt u dan zoveel hits, dat u door de bomen het bos niet meer ziet.

Gelukkig heeft Google een hulpmiddel om gericht te zoeken. Daarbij kunt u symbolen of woorden in uw zoekopdracht gebruiken voor preciezere zoekresultaten. Wij noemen die symbolen of woorden 'zoekoperatoren'.

U gaat in uw eigen browser (Chrome, Firefox, Opera, etc.) naar www.google.nl. U krijgt dan de volgende pagina:

U kunt de volgende zoektechnieken gebruiken om veel gericht op zoek te gaan naar informatie.

Zoeken naar een exact zoekwoord of woordencombinatie

Plaats een woord of woordgroep tussen aanhalingstekens. Bijvoorbeeld: **"hoogste gebouw"**

Zoeken met jokertekens naar onbekende woorden

Plaats een * in uw woord of woordgroep op de plek waar u een tijdelijke aanduiding wilt gebruiken, bijvoorbeeld als een woord onbekend is of er verschillende mogelijkheden zijn.

Bijvoorbeeld: **"grootste * Hilversum"**

Zoeken naar beide termen, tegelijk voorkomend

Plaats **AND** (in hoofdletters) tussen de termen. Bijvoorbeeld: **stamboom AND parenteel**

Zoekopdrachten combineren (een van beide of beide termen worden gezocht)

Plaats **OR** (in hoofdletters) tussen de zoekopdrachten. Bijvoorbeeld: **datum OR plaats of "voornaam achternaam" OR "voornaam patroniem achternaam"**

Woorden uitsluiten van uw zoekopdracht

Plaats - vóór een woord dat u wilt weglaten. Bijvoorbeeld: **boerderij gooi -Huizen**

Je kunt hier ook het woord **NOT** voor de niet-gezochte term plaatsen.

Zoeken naar gerelateerde sites

Plaats **related:** vóór een webadres dat u al kent. Bijvoorbeeld: **related:wiewaswie.nl**

Zoeken binnen een getalbereik

Plaats .. tussen twee getallen. Bijvoorbeeld: **geboorten 1700..1750**

Zoeken op social media

Plaats **@** vóór een woord om op social media te zoeken. Bijvoorbeeld: **@twitter**

Een prijs zoeken

Plaats € vóór een getal. Bijvoorbeeld: **camera €400**

Zoeken naar hashtags

Plaats # vóór een woord. Bijvoorbeeld: **#durftevragen**

Zoeken naar een specifieke site

Plaats **site:** vóór een site of domein. Bijvoorbeeld: **site:youtube.com** of **site:.gov**

Informatie over een site opvragen

Plaats **info:** vóór het adres van de site. Bijvoorbeeld **info:noordhollandsarchief.org**

En verder:

- Leestekens die geen deel uitmaken van een zoekoperator, worden gewoonlijk genegeerd door Google Zoeken.
- Plaats geen spaties tussen het symbool of woord en uw zoekterm.
Zoeken naar **site:volkskrant.nl** werkt dus wel, maar **site: volkskrant.nl** niet.

<https://sites.google.com/site/zoektips/nl>

<http://www.seogra.nl/seo/tips/zoekoperators.php>

Mocht u later deze pagina weer willen raadplegen en dan niet meer weten in welk Afdelingsblad of Nieuwsbrief deze ook al weer stond: geen nood, gewoon naar de NGV website gaan en het witte vakje "zoeken": (links boven) invullen: "zoekopdracht verfijnen"

Tips en Truuks

Genealogie in het Gooi

Op onze webpagina Genealogie Speciaal voor het Gooi melden we nu ook de nuttige site

Genealogie Hilversum: <http://www.hilversum.genwiki.net/index.php>

Deze site bevat de gegevens van de personen die in Hilversum, geboren, gedoopt, getrouwd of overleden zijn. Op site zijn onder andere verwerkt: alle DTB registers vóór 1812, alle geboorteaktes burgerlijke stand van Hilversum van 1812 tot en met 1899, alsmede alle trouwaktes van de Burgerlijke stand Hilversum van 1812 tot en met 1932.

Aanvullingen in de Geneanet database "**Gooise Geslachten**":

- extra gegevens afkomstig van Wim Willard. <https://gw.geneanet.org/wwillard>
 - uitbreiding van de gegevens betreffend de stamboom Eldert de Gooijer, op basis van de Geneanet data van Frans de Gooijer;
 - Stamreeks Christiaan Andreas Lam (1941) opgesteld door Jaap van Kuler, "Oude Sporen", 2012 nr 1 p. 6-8.
-

Ledenbestand

Per 31 aug 2017 was het ledental 225, inclusief 10 bijkomende leden.

Per 30 nov was dit 227, inclusief 10 bijkomende leden.

Tegen het einde van het jaar waren er nog 23 leden die hun e-mail adres niet hadden door gegeven. Zij kregen een Kerstgroet via de papierpost toegestuurd.

We verwelkomen als nieuw lid:

Dhr C.D.J. van Eijden, Lelystad

Mw G.J. van der Heijden, Nederhorst den Berg

Dhr C.J. Louter, Kortenhoef

Mw K.C. Wegereef-Rempe, Zaandam

Beëindiging lidmaatschap

Mw M.A. Goedhart-Fakkeldij, Bussum

Mw L.N. Kuiper-Kroese, Bussum

Colofon

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1 juli 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik

Bibliotheek en andere diensten: Kosterijland 3, 3981 AJ, Bunnik

Openingstijden: woensdag op afspraak; donderdag 10-16 uur; elke 2^e zaterdag 10-16 uur.

Afdeling Gooiland. Opgericht 30 maart 1949.

De afdeling omvat de gemeenten met de postcodes: 1200 t/m 1279, 1400 t/m 1419 en 3630 t/m 3639.

Dit zijn de (deel)gemeenten Hilversum, Loosdrecht, Kortenhoef, 's-Graveland, Ankeveen, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, Bussum, Nieuwersluis, Loenen a/d Vecht, Loenersloot en Vreeland.

Alle bijeenkomsten zijn in het Witte Kerkje, Kon.Wilhelminalaan 15, Naarden.

Voor bereikbaarheid: <http://www.wittekerknaarden.nl/bereikbaarheid.html>

Dit mededelingenblad wordt digitaal toegezonden aan de leden van de NGV, afdeling Gooiland en aan de leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan. Het blad verschijnt viermaal per jaar.

Deze afdeling staat ook op Facebook. Ga binnen FB naar 'NGV Afdeling Gooiland'.

Bestuur:

Voorzitter: Hein vd Gun, Nooit Gedacht 79, 1398 EB Muiden, 0294-263777 email voorzitter@gooiland.ngv.nl

Secretaris: Rob Tausk, Oude Enghweg 9, 1217 JA Hilversum, 035-5445379, email secretaris@gooiland.ngv.nl

Penningmeester: Maarten v Mourik, Neuweg 453, 1215JC Hilversum, 035-6219269 email penningmeester@gooiland.ngv.nl

Webredacteur: Ronald Kok: Kleine Drift 8, 1221 KA Hilversum, 06-19511932, email

webmaster@gooiland.ngv.nl en Lex van der Linden lvdlinden@upcmail.nl

Redactie Afdelingsblad: Maarten v Mourik en Rob Tausk

Kopij: Mocht u kopij willen aanleveren, dan is dat zeer welkom. Artikelen het liefst als platte tekst, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke separaat meesturen als jpg-bestand. U kunt uw bijdrage mailen naar redactie@gooiland.ngv.nl